

הַלְבוֹת שְׁמִטָּה וַיּוֹבֵל פָּרָק ג

א. עֲבוֹדַת הָאָרֶץ בַּשָּׁנָה שְׁשִׁית, שְׁלוֹשִׁים יוֹם סָמוּךְ לַשְּׁבִיעִית אֲסוּרָה הֵלְכָה לַמֶּשֶׁה מִסִּינִי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְקַנָּה לַשְּׁבִיעִית; וְדָבָר זֶה בְּזֶמֶן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קִים, הוּא שְׁנַאֲסָר מִפִּי הַשְּׁמוּעָה. וַגִּזְרוּ חֲכָמִים שְׁלֹא יִהְיוּ חוֹרְשִׁים שָׂדֶה הָאֵילָן עָרֵב שְׁבִיעִית בְּזֶמֶן הַמִּקְדָּשׁ, אֲלֹא עַד הַעֲצָרָת; וּשְׂדֵה הַלֶּכֶן, עַד הַפֶּסַח. וּבְזֶמֶן שָׂאִין הַמִּקְדָּשׁ קִים, מִתְרִין בַּעֲבוֹדַת הָאָרֶץ עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּדִין תּוֹרָה.

ב. אֵיזוֹ הִיא שָׂדֶה הָאֵילָן, כָּל שְׁלוֹשָׁה אֵילָנוֹת לְבֵית סָאָה. אֶחָד אֵילָן סָרֵק, וְאֶחָד אֵילָן מֶאֱכָל, וְאֶפְלוֹ הֵן שְׁלֹשׁוֹשָׁה אֲנָשִׁים רוֹאִין אוֹתָן כָּאֵלוֹ הֵם תְּאֲנִים: אִם רְאוּיִן לַעֲשׂוֹת כֶּכֶר דְּבִלָּה שְׁלֹשִׁים מָנָה, חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סָאָה בְּשִׁבְלֵם וְהוּא שִׁיחִיָּה רְחוֹק בֵּין כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּדִי שִׁיחִיָּה הַבָּקָר יָכוֹל לַעֲבֹר בְּכָלּוֹ.

ג. הֵיוּ פָחוֹת מִשְׁלוֹשָׁה לְבֵית סָאָה, אוֹ שֶׁהָיוּ שְׁלוֹשָׁה וְאֶחָד רְאוּי לַעֲשׂוֹת שְׁשִׁים מָנָה אוֹ יֵתֵר, וְהַשְּׁנַיִם אֵינָן רְאוּיִן לַעֲשׂוֹת, אוֹ שְׁנַיִם רְאוּיִן לַעֲשׂוֹת אֶפְלוֹ מֶאֱהָ מָנָה, וְאֶחָד אֵינּוּ עוֹשֶׂה אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן אֲלֹא צָרְפֵן, וְהוּא מְלוֹא הָאוּרָה וְסָלוֹ חוּצָה לוֹ.

ד. הֵיוּ מִשְׁלוֹשָׁה וְעַד תִּשְׁעָה, וְרְאוּיִן לַעֲשׂוֹת שְׁשִׁים מָנָה חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סָאָה בְּשִׁבְלֵן, וְאִף עַל פִּי שֵׁשׁ בָּהֶם מֶה שָׂאִינוּ רְאוּי לַעֲשׂוֹת. הֵיוּ עֲשָׂרָה אֵילָנוֹת לְתוֹךְ בֵּית סָאָה אוֹ יֵתֵר, בֵּין עוֹשִׂין בֵּין שָׂאִינָן עוֹשִׂין חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סָאָה בְּשִׁבְלֵן.

ה. עֶשֶׂר נְטִיעוֹת מְפָזְרוֹת לְתוֹךְ בֵּית סָאָה, חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סָאָה בְּשִׁבְלֵן עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה; וְדָבָר זֶה, הֵלְכָה לַמֶּשֶׁה מִסִּינִי. הֵיוּ עֲשׂוּיּוֹת שׁוֹרָה אַחַת, אוֹ מְקֻפּוֹת עֲטָרָה אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן אֲלֹא צָרְפֵן לְכָל אַחַת וְאַחַת. וְהִדְלוּעִין עִם הַנְּטִיעוֹת, מִצְטָרְפִין לַעֲשָׂרָה.

ו. אֵיזוֹ הִיא נְטִיעָה זֶה הָאֵילָן הַקָּטָן, כָּל זֶמֶן שְׁקוּרָאִין לוֹ נְטִיעָה. אֵילָן שְׁנִקְצֵץ וְהוֹצִיא חֲלִיפִין אִם נִקְצֵץ מִטֶּפֶח וּלְמַעֲלָה, הָרִי הוּא כְּאֵילָן; מִטֶּפֶח וּלְמַטָּה, הָרִי הוּא כְּנְטִיעָה. וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלוֹ בְּזֶמֶן הַמִּקְדָּשׁ, כִּמּוֹ שְׂאֵמְרָנוּ; אֲבָל בְּזֶמֶן הַזֶּה, מִתְרִין בַּעֲבוֹדַת הָאָרֶץ עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

ז. אִף בְּזֶמֶן הַמִּקְדָּשׁ, מִתֵּר לְסַקֵּל הַשְּׂדוֹת, וּלְזַבֵּל וּלְעַדֵּר הַמְּקֻשָּׁאוֹת וְהַמְּדֻלְעוֹת וּבֵית הַשְּׁלֵהִין עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וּמִזְבְּלִין וּמִפְרָקִין וּמֵאֲבָקִין וּמֵעֲשָׂנִין וּמִקְרָסְמִין וּמִזְרָדִין וּמִפְסָלִין וּמִזְהָמִין אֶת הַנְּטִיעוֹת, וְכוּרְכִין אוֹתָן וְקוֹטְמִין אוֹתָן, וְעוֹשִׂין לָהֶם בָּתִּים, וּמִשְׁקִין אוֹתָן, וְסֹכִין אֶת הַפָּגִין, וּמִנְקִבִין אוֹתָן: כָּל עֲבוֹדוֹת אֵלוֹ מִתְרוֹת בְּעָרֵב שְׁבִיעִית עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֹשְׁבִיעִית, וְאֶפְלוֹ בְּזֶמֶן הַמִּקְדָּשׁ.

ח. פָּגִי עָרֵב שְׁבִיעִית שְׁנִכְנָסוּ לַשְּׁבִיעִית, וְשְׁלֹשְׁבִיעִית שִׁיּוּצָאוּ לְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית לֹא סָכִין וְלֹא מְנַקְבִין. וּבְזֶמֶן הַמִּקְדָּשׁ, אֵין בּוֹנִין מִדְּרָגוֹת עַל פִּי הַגִּיאִיוֹת עָרֵב שְׁבִיעִית, מִשִּׁיפְסָקוֹ הַגִּשְׁמִים מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְקַנֵּן לַשְּׁבִיעִית.

ט. אִף בְּזֶמֶן הַזֶּה, אֵין נוֹטְעִין אֵילָנוֹת, וְאֵין מְרַכִּיבִין, וְאֵין מְבָרִיכִין עָרֵב שְׁבִיעִית אֲלֹא כְּדִי שֶׁתִּקְלֹט הַנְּטִיעָה, וְתִשָּׁהָ אַחֵר הַקְּלִיטָה שְׁלוֹשִׁים יוֹם קֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֹשְׁבִיעִית; וְסִתָּם

קְלִיטָה שְׁתִּי שִׁפְתוֹת. וְדָבָר זֶה אָסוּר לְעוֹלָם, מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵין
שֶׁמָּא יֵאמֹר הָרוּאָה, בְּשִׁבְיעִית נִטְעוּ.

י. נִמְצְאָתָ אוֹמֵר, שֶׁהֲנוֹטֵעַ אוֹ הַמְּבַרֵּךְ אוֹ הַמְּרַכֵּיב עָרֵב שְׁבִיעִית
קֶדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאַרְבָּעָה וְאַרְבָּעִים יוֹם, יָקִים ; פְּחוֹת מִכָּאן,
יַעֲקֹר. וְאִם לֹא עָקַר, הַפְּרוֹת מִתְּרִין. וְאִם מֵת קֶדֶם שְׁיַעֲקֹר,
מְחִיבִין אֶת הַיּוֹרֵשׁ לַעֲקֹר.